

Profilul psihologic al școlarului mic Dezvoltarea fizică și influența asupra dezvoltării psihice

GRĂDINIȚA CU P.P. NR.5 ZALĂU ALB IONELA-ANGELICA

Perioada școlarității mici este prima dintr-o serie de perioade care se caracterizează prin faptul că dezvoltarea psihică se face sub influența foarte puternică a vieții școlare. Dezvoltarea psihică se diferențiază de la copil la copil prin:

- ritm (lent sau accelerat);
- consum energetic (mic sau mare, echilibrat sau dezechilibrat, rațional);
- viteză (mică sau mare);
- rezonanță (slabă sau puternică);
- sens (ascendent sau sincopat);
- durată (normală sau întârziată);
- efecte (pozitive sau negative).

Noul statut - cel de școlar - îi cere copilului nu numai un efort intelectual considerabil, ci și o rezistență fizică mare. Dezvoltarea fizică este în general uniformă, cu mici accelerări, la vârstele de 6 1/2, 8 1/2 și 10 ani la fete și la 7, 9 și 10 1/2 ani la băieți. Deși înainte de 6 - 8 ani fetele sunt mai mici și mai subțiri decât băieții, la 9 ani situația se inversează, fetele începând să acumuleze țesut adipos, după vârsta de 8 ani. Fetele sunt mai dezvoltate fizic decât băieții până la aproximativ 13 ani - debutul pubertății la băieți.

Din perspectiva dezvoltării fizice, sunt de reținut indicii creșterii ponderale și staturale. Dacă în primii doi-trei ani este relativ lentă, iar diferența de la un an la altul nu depășește 2 kilograme - creșterea în greutate accelerează în ultimii doi ani - când diferența de greutate crește, de la un an la altul, de la 2 la 4 kilograme. Creșterea ponderală se înscrie între 20,2 - 29 kg., pentru băieți respectiv, între 19,1 - 28,4 kg pentru fete. Creșterea în înălțime se înscrie între 113-132 cm la băieți și 111-131 cm la fete. Șchiopu, U., (2009, pag 239)

Fără să fie robust, micul școlar dispune de o forță musculară în continuă creștere: el aleargă mult, dar obosește ușor.

În cea de-a treia copilărie se intensifică procesul de osificare. La nivel facial are loc schimbarea dentiției de lapte, creșterea danturii permanente, ceea ce atrage o serie de modificări temporare în vorbire și în alimentație. Aparatul gustativ se dezvoltă sub impactul contactului cu stimuli alimentari din ce în ce mai variați.

La nivelul coloanei vertebrale, al claviculei, în regiunea toracelui și la nivelul bazinului procesul de osificație este intens. O atenție sporită trebuie acordată poziției corecte în bancă, la masă, deoarece o deformare sau deviere a coloanei vertebrale implică modificări în circulația sanguină, în respirație sau în irigația creierului.

La nivelul membrelor superioare sistemul de osificare a oaselor mâinii, a falangelor se intensifică și se dezvoltă mult mica musculatură a mâinii. Dezvoltarea musculaturii mâinii duce la îmbunătățirea dexterității. Destul de neîndemânatic la început, în ceea ce privește operările cu obiectele, îndeosebi cu cele solicitate de sarcinile școlare, elevul devine treptat îndemânatic.

Creșterea perimetrului cranian este foarte lentă pe parcursul acestei perioade. Între 6- 12 ani perimetrul cranian crește de la 51 la 53-54 cm. La sfârșitul acestei perioade creierul atinge dimensiunile de adult E.Ciofu, C.Ciofu, (1997, pag 13. Celulele gliale, care joacă un rol major în procesul de mielinizare a sistemului nervos continuă să se multiplieze mult după ce

procesul de producere a neuronilor a luat sfârșit astfel că celulele gliale sunt responsabile pentru creșterea în greutate și perimetrul a creierului L. Berk, (1998, pag 203). Neurotransmițătorii și hormonii pot afecta procesul cognitiv și comportamentul; Lateralizarea - izolarea funcțiilor într-o emisferă sau alta - se accelerează. Conexiunile între sinapse traversează distanțe tot mai lungi pe suprafața creierului, fapt ce se traduce într-o flexibilitate crescută a gândirii.

Disponibilitățile fizice se integrează treptat dinamicii solicitărilor psihice. Procesele de creștere și de maturizare continuă la nivelul sistemului nervos, ceea ce constituie o bună premisă pentru organizarea și dezvoltarea legăturilor funcționale implicate în citire și scriere, ca dimensiuni ale însușirii limbii și ale cultivării limbajului individual.

În cea de-a treia copilărie, fiind o perioadă de tranziție, pot apărea disfuncții și crize de creștere și dezvoltare P.Golu, (1993). Faptul că este ultima subetapă a copilăriei o face să se caracterizeze prin opacizarea treptată a unor aspecte proprii copilăriei și prin apariția unei atitudini mai mature față de mediu, societate și școală.

P.Osterrieth caracterizează astfel finalul acestui stadiu: „Vârsta de 10 ani, cu echilibru, cu bună adaptare, cu calm, dar însuflețită și sigură, cu ținută lipsită de încordare constituie pe drept cuvânt, apogeul copilăriei, momentul de deplină înflorire și deplină integrare, a caracteristicilor copilului mare”

Concepția actuală despre copil se bazează pe fundamentele psihologiei dinamice, genetice, funcționale, copilul fiind privit ca o ființă în devenire. Astfel, copilăria privită ca o perioadă „cu particularitățile ei proprii, este fundamentală pentru orice sistem de educație” B.F.Rikd.

BIBLIOGRAFIE:

- ❖ Șchiopu, U., 2009, *Psihologia copilului*, Editura România Press, București.
- ❖ Golu, Pantelimon, Verza, Emil, Zlate, Mielu, 1996, *Psihologia copilului*, EDPR.